

Marta Čermáková se narodila 20. července 1930 u Bystré nad Jizerou a ve čtyřech letech se s rodiči přestěhovala do Levínské Olešnice.

Museli někde bydlet, když se vzali. Tak se rozmýšleli jestli tam nebo tam, a tak se rozhodli pro tu Bystrou. No a když mně byly čtyři roky, no tak ten pronájem, kterej udělal tatínek ve svý chaloupce, tak ten mu končil, no tak zjistili, že by to tam bylo přijatelnější, byla tam elektřina v té |Levínské Olešnici, tak jsme se přestěhovali.

Školu navštěvovala v Nové Pace, na což má poměrně bohaté a veselé vzpomínky.

A měli jsme učitele zeměpisu a učili jsme se německej zeměpis. A protože věděl, že to v životě nebudeme potřebovat, a že to bude jináč a taky věřil, že to bude jináč, že prohrajou, tak vždycky vyzkoušel půl třídy za jednu školní hodinu. Že se utíkalo na stupínek a zase zpátky.

Hranice tehdejší Československé republiky hlídali vojáci, tudíž docházelo ke konfliktům.

Možná, že to bylo jenom jako výstraha, ale my jsme si tam hráli blízko hranic. Jsem tam měla kamarádku nahoře, tak jsme si hrály tam v lese a najednou vystřelil. Tak jsme už potom utíkaly domů a šly jsme pryč. Ale myslím, že nás nechtěl zastřelit, že to byla jenom výstraha, ale už jsme potom se tam bály chodit.

Během války byly určité potraviny přidělovány, ale rodina Čermáková neměla o jídlo nouzi.

No tak my jsme měli malé zemědělství, takže jsme celkem hlad neměli. Maso bylo na lístky, mouka taky, ale my jsme měli mouku svoji, brambory jsme měli svoje, měli jsme kravičku, takže jsme měli i mlíko.

Vzhledem k tomu, že byla celá rodina katolická, rozhodla se po válce studovat a posléze i učit náboženství. V 50. letech vstoupila do společenství sester v Martínkovicích. Poté, co byly zrušeny kláštery, byla předvolána k výslechu ke krajskému národnímu výboru, kde jí bylo zakázáno vyučovat.

Když mě zakázali náboženství učit, tak mě pozvali na krajský národní výbor a tam do mě hučel ten tajemník dopoledne i odpoledne jednu jedinou věc: abych podepsala, že jdu ze zdravotních důvodů, že mě nevyhazují. Já jsem to nepodepsala.

Přesto se své oblíbené činnosti nevzdala a vyučovala tajně. Kromě toho působila jako kostelníčka v kostele sv. Jana Křtitele ve Dvoře Králové nad Labem.

Co to obnášelo? Zavírat kostel, otvírat kostel, dá se říct, že i čistit kostel podle možností. Připravovat oltáře, připravovat svíčky, připravovat na bohoslužby. Prostě starat se o chod kostela.

Až teprve po pádu komunismu v roce 1989 se mohla ke svému oblíbenému povolání vrátit.